

FEMERN STRATEGI 2019

Vedtaget af Byrådet den 28. maj 2019

Foto: Ingrid Riis

INDHOLD

FORORD	4
FEMERN STRATEGIEN ER EN VÆKSTSTRATEGI	6
5 OVERORDNEDE MÅL I FEMERN STRATEGIEN	8
INDSATSOMRÅDE 1: TILTRÆKNING AF VIRKSOMHEDER	10
INDSATSOMRÅDE 2: EN FORBEDRET INFRASTRUKTUR	18
INDSATSOMRÅDE 3: FLERE I ARBEJDE	22
INDSATSOMRÅDE 4: LOLLAND SOM TURISMEDESTINATION	30
INDSATSOMRÅDE 5: GRÆNSEREGIONALT SAMARBEJDE OG INTEGRATION - KULTURLIV	32
IMPLEMENTERING AF FEMERN STRATEGIEN, ORGANISERING OG STYRING	34
FAKTA: FEMERN BÆLT REGIONEN	37
FAKTA: FEMERNFORBINDELSEN	38
FAKTA: HVEM BYGGER FEMERNFORBINDELSEN?	39
KILDER	41

FORORD

Byggestarten på den faste forbindelse over Femern Bælt er rykket tæt på. Snart tages det første spadestik til Danmarkshistoriens største anlægsprojekt. På mange parametre er det et projekt, som vil få rigtig stor betydning for Europa, regionen og Danmark i almindelighed – og Lolland i særdeleshed.

Allerede nu har Femern projektet sat sine tydelige præg på det lollandske landskab, og der er i flere år arbejdet med at klargøre området omkring Rødbyhavn til tunnelbyggeriet. I 2013 blev der på landspolitisk niveau besluttet at tage hul på fremrykkede anlægsinvesteringer med pakke 1 på 1,1 mia. kr. og igen i 2018 med pakke 2 på 435 mio. kr. De fremrykkede investeringer har betydet, at der er kommet nye broer og tilkørselsveje, kloakering, vandforsyning og foretaget arkæologiske undersøgelser i og omkring den kommende byggeplads i Rødbyhavn. Den nye Storstrømsbro (4,2 mia. kr.) og udbygningen af jernbaneforbindelsen på Ringsted-Femern Banen (9,5 mia. kr.) er infrastrukturprojekter, som er blevet en realitet på grund af den kommende Femern forbindelse. I marts 2019 blev det besluttet at starte anlægsarbejdet på dansk side og igangsætte den første del af anlægsarbejderne til en værdi af 5,8 mia. kr. med opførelse af tunnelelementfabrik, arbejdspladser og beboelses- og administrationsfaciliteter mv. Dermed er der taget hul på en anlægsperiode, der kommer afgørende til at præge Lollands udvikling de næste 10 år.

I et europæisk perspektiv handler det om vækst og arbejdspladser og om at binde Skandinavien, Centraleuropa og Middelhavet sammen med en grøn transportkorridor. EU-Kommissionen vurderer selv, at fællesskabets investeringer i infra-

struktur vil skabe op mod 10 millioner job og forøge EU bruttonationalprodukt med 1,8 procent frem til 2030, og her er Femernforbindelsen et vigtigt knudepunkt.

Regionalt vil forbindelsen binde Femern- og Øresundsregionen sammen, fra Skåne over Sjælland og Lolland-Falster og til Nordtyskland. Det giver helt nye muligheder for at samle Femern Bæltregionens styrker inden for arbejdsmarked, erhverv, uddannelse, kultur og turisme. Forbindelsen vil blive en løftestang for landområderne i en region, som i dag er bundet sammen over Øresund, men hvor forbindelsen over Femernsund mangler, for at det der i dag er lande adskilt af vand og grænser, bindes sammen i en ny stor fælles region.

Det kommer alt sammen også Lolland Kommune til gavn, men med Lolland som ankerpunkt og som stedet, hvor verdens største sænketunnel skal bygges, er potentialet meget større.

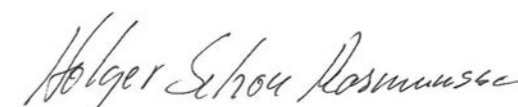
Byggeriet bærer kimen til, hvad der kan blive en helt ny begyndelse for Lolland. Det handler ikke kun om de 5.000-6.000 nye arbejdspladser i direkte og indirekte beskæftigelse, som Femern projektet forventes at skabe i de 8,5 år, som byggeriet skal stå på – selvom det isoleret set er et kæmpe løft. Det handler også om Lollands nye placering, som ikke længere vil være for enden af Danmark og med ryggen til Tyskland. Lolland vil blive placeret på hovedfærdselsåren mellem Skandinavien og Centraleuropa, midt mellem de to metropoler, Hamborg og København. Den nye transportkorridor forventes at give en mærkbar øget regional trafik efter åbning af tunnelen. Fra Lolland vil du kunne nå to metropoler inden for halvanden time, og det

giver helt nye muligheder i forhold til at tiltrække virksomheder og at bosætte sig på Lolland. Lollands nye placering bliver også et kæmpe-mæssigt potentiale inden for turisme, hvor Lolland Kommune i forvejen har meget at byde på. Et meget synligt tegn på forandringerne er, at Lolland bogstavelig talt vokser i takt med, at tunnelarbejdet skrider frem. Et nyt forland ud for Rødbyhavn, som strækker sig 500 meter ud i Femern Bælt, skal indeholde nye rekreative naturområder med sandstrande, laguner og et par mindre øer.

Konturerne til et erhvervseventyr tegner sig, hvor Lolland kan stå med blandt de forreste, og det er allerede så småt i gang. Flere virksomheder har allerede fået øjnene op for det potentiale, der ligger i Femernforbindelsen, ligesom det ses i de fremrykkede anlægsinvesteringer, modernisering af jernbanen og Lolland Kommunes egne investeringer i f.eks. udbygningen af Nakskov Havn og de sidste års aktive beskæftigelsespolitik.

For én ting er sikker, og det er, at udviklingen ikke vil ske af sig selv. Potentialet er der, og det er stort, men Lolland skal også selv gribe muligheden. Både så vi skubber på det løft, som selve byggeriet af Femernforbindelsen giver, og så Lolland som vækstområde fastholdes, også når anlægsarbejdet er afsluttet.

Det er den store, men realistiske ambition med Lolland Kommunes Femern-strategi, en strategi som står på skuldrene af byrådets første Femern Strategi fra 2015. Med Femernforbindelsen skal der formes et nyt, rigere og mere bæredygtigt Lolland, og med Femern Strategien skal vi indfri de store potentialer.

Holger Schou Rasmussen
Borgmester

FEMERN STRATEGIEN ER EN VÆKSTSTRATEGI

Lolland Kommune skal høste de gevinster, som Femern projektet giver. Øget vækst og beskæftigelse øger velfærd, og styrker de kommunale budgetter. Målet er varig vækst, udvikling og blivende beskæftigelse. Men Lolland skal også gribe mulighederne for vækst på den korte bane.

Realisering af disse mål kræver investeringer og store ressourcer.

Lolland Kommune har allerede foretaget store investeringer for, at gribe mulighederne og være klar til byggeriet af Femern Bælt tunnelen går i gang. Bl.a. med etablering af et nyt erhvervsområde ved afkørsel 48 og udvidelse af Nakskov Havn. Vi er således allerede godt på vej.

Femern Strategien indeholder indsatsen inden for erhverv, lokal og regional infrastruktur, uddannelse, beskæftigelse, turisme, kultur, bosætning og meget mere. Lolland Kommune er ikke alene om at løfte de mange agendaer på disse indsatsområder. En række andre aktører spiller en rolle i realiseringen af målene for vækst og udvikling. Indsatsområder i denne Femern Strategi skal derfor ses i sammenhæng med indsats og agendaer, som en lang række lokale, kommunale, regionale, statslige, nationale og internationale myndigheder og private aktører er involveret i at løfte.

På en række indsatsområder, bl.a. målet om at skabe en forbedret regional infrastruktur, kan Lolland Kommune alene gøre sin indflydel-

se gældende gennem vedvarende og ihærdigt lobbyarbejde. Realisering af målene er således afhængig af statslige beslutningstagere, og her vil Lolland Kommune have fokus på at italesætte vækstpotentialer og sikre, at de relevante beslutningstagere og myndigheder er bevidste om de positive effekter, der er ved at investere i forbedret infrastruktur på Lolland.

Femern projektet er blevet kaldet en katalysator for vækst, en vækstdriver, under anlægsfasen. Der forudses at komme aktivitet som direkte følge af projektet, bl.a. i form af jobs på tunnelfabrikken og selve anlægsarbejdet. Der vil også blive skabt vækst indirekte. Eksempelvis forudses ordrer til lokale virksomheder som underleverandører til konsortierne, der bygger tunnelen. Endelig forudses der at komme afledte effekter som følge af generel aktivitetsstigning i området. Der vil f.eks. blive tale om øget forbrug i detailhandlen, catering og virksomheder inden for serviceområdet.

Når tunnelen i 2028 forventes færdig, kan den blive en game changer for Lolland. Lolland er ikke længere for enden af noget, men midt i en attraktiv region med potentiale for at tiltrække virksomheder, flere jobs, øge bosætning, tiltrække turister og skabe frugtbare kultur- og uddannelsessamarbejder på tværs af landegrænser.

Femern Strategien er dynamisk på den måde, at Lolland Kommune kan og vil tilpasse sig ændrede konjunkturer og nye muligheder.

Foto: Femern Bælt Development

5 OVERORDNEDE MÅL I FEMERN STRATEGIEN

Lolland skal udnytte sin centrale placering i en ny Femern Bælt region. Et bærende princip er, at langsigtet udvikling har førsteprioritet over kortsigtede interesser.

De langsigtede mål er, at

1

Lolland er et attraktivt sted at flytte sin virksomhed hen for både danske og internationale virksomheder.

2

Lolland er et attraktivt turismecentrum for primært tyske, danske og nordiske turister, men også internationale turister.

3

Lolland har en infrastruktur med direkte forbindelse til Tyskland, effektiv togbetjening, vejforbindelser og hurtig færgedrift til Fyn og forbindelse videre til Jylland.

4

Lolland er et attraktivt område at bosætte sig i med et stort arbejdsmarked, dynamisk boligmarked og gode rammer for at leve det gode liv.

5

Lolland er som grænseregion begunstiget med samhandel, vækst og udveksling af kultur, uddannelse og arbejdskraft.

INDSATSOMRÅDE 1: TILTRÆKNING AF VIRKSOMHEDER

TILTRÆKNING AF NYE VIRKSOMHEDER

MÅL: Lolland er et attraktivt sted at flytte sin virksomhed hen. Lolland Kommune vil være kendt som en erhvervsvenlig kommune med god erhvervsservice, kommunal service med fokus på erhvervsliv, udviklingsparathed samt hurtig og effektiv sagsbehandling. Målet nås bl.a. ved samarbejde med erhvervsliv og erhvervsfremmeaktører samt relevante organisationer og aktører.

Nordtyskland og det sydlige af Skandinavien er en af Europas mest dynamiske erhvervsregioner. Lolland er lige i centrum af den region, og i fremtiden går den vigtigste transportrute over Femern Bælt.

På både lokalt, regionalt og nationalt plan er der en vision om at skabe en ny grænseoverskridende erhvervsregion, Femern Bælt regionen.

På Lolland er der allerede i dag to attraktive indflytningsklare erhvervsparker, Maribo Erhvervspark og erhvervspark Lolland ved Holeby, med ruter til Vest- og Centraleuropa via Tyskland og kun en times kørsel i bil til Nordeuropas største lufthavn i Kastrup.

Fordelene ved at flytte sin virksomhed til Lolland Kommune skal udbredes til danske og internationale virksomheder.

Business Lolland-Falster står i spidsen for at synliggøre og kommunikere områdets potentiale og beliggenhed, og er one point of contact for virksomheder, der overvejer at investere eller etablere sig på Lolland-Falster.

Femern Belt Development, Business Lolland-Falster samarbejder om national og international markedsføring med det formål at tiltrække investeringer og nye virksomheder til Lolland-Falster og det sydlige Sjælland.

Femernforbindelsen behandles 1. gang officielt på politisk dagsorden i Folketinget.

1991

Trafikministrene i Danmark og Tyskland bliver enige om at indlede forundersøgelser vedrørende en fast forbindelse. Undersøgelserne bliver udført i perioden 1995-1999.

1992

1995

Storstrøms Amt nedsætter "Idékomiteen vedrørende en fast forbindelse over Femern Bælt", med fhv. Industriminister Nils Wilhjelms i spidsen.

1999

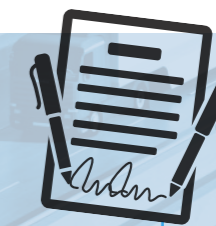
Trafikministrene i Danmark og Tyskland fremlægger et studie af blandt andet otte forskellige forslag til teknisk udformning af Femernforbindelsen og økonomien.

Danmark og Tyskland underskriver en fælles erklæring om det videre arbejde hen mod realiseringen af en fast forbindelse over Femern Bælt.

2004

Trafikministrene fra Tyskland og Danmark bliver enige om at bygge en fast forbindelse over Femern Bælt. Dengang forventes forbindelsen klar i 2018.

2007

Danmark og Tyskland underskriver en folkeretligt bindende aftale, "Statstraktaten", om en fast forbindelse.

2008

MARIBO ERHVERVSPARK OG ERHVERVSOMRÅDET I HOLEBY

Udviklingen af Maribo Erhvervspark ved afkørsel 48 er et centralt element i Lolland Kommunes mål om en styrket infrastruktur og at skabe varig vækst.

Lolland Kommune har investeret ca. 60 mio. kr. i etablering af 1. etape af et nyt erhvervsområde ved afkørsel 48. Erhvervsparken ligger strategisk godt, tæt på Femern tunnelen og midt i transportkorridoren mellem Skandinavien og Hamburg, tæt ved motorvejen og centralt i forhold til rute 9 mod Fyn og Jylland. Maribo Erhvervspark vil være relevant for danske og internationale virksomheder.

Holeby har også et stærkt erhvervsliv, og sådan skal det også være i fremtiden. Den privatejede

erhvervspark Lolland ved Holeby har et godt fundament i eksisterende virksomheder, og der skal bygges videre på den gunstige placering ved motorvejen.

En række andre kommuner tilbyder også erhvervsområder langs den nye transportkoordinator. Lolland Kommunes Erhvervsområder har fordele ved at være tættest på Tyskland, tæt på erhvervshavne og Femernforbindelsen og desuden tilbydes en bynær placering ved Maribo, og er både nogle af de mest attraktive og billigste erhvervsjorder på den danske side af bæltet. Lolland Kommune skal udnytte potentialet i at tiltrække nye erhvervsaktiviteter som gateway til og fra Skandinavien og spille på de fordele, der er forbundet med at være first point of entry og first point of exit.

Femern Belt Development etableres som regionalt udviklingselskab med 10 kommuner, Region Sjælland, DI og LO som interessenter.

Folketinget vedtager lov om Femernforbindelsen og landanlæg i Danmark, "Projekteringsloven". Tyskland vedtager lov om traktaten.

18 KM

Beslutning om, at forbindelsen bliver en sænk tunnel på 18 km. Danske politikere beslutter, at produktionsanlægget for tunnelelementer placeres i Rødbyhavn.

Udskydelse af opstart på anlægsprojektet. Femern A/S offentliggør en revideret tidsplan for sænk tunnelen. Ændringen opstår, fordi processen med at få et så stort grænseoverskridende projekt godkendt i både Danmark og Tyskland har vist sig at være endnu mere kompleks end hidtil antaget.

Udbudsproces. Prækvalifikation entreprenørkonsortier til at give tilbud på de fire store anlægskontrakter på den faste forbindelse over Femern Bælt.

2009

2009

2011

2012

2012

LOLLAND ERHVERVSHAVNE

MÅL: I 2025 er Lolland Erhvervshavne anerkendt regionalt og nationalt som en konkurrencedygtig samarbejdspartner for håndtering af gods. Lolland Erhvervshavne har indfriet det potentiale, som Femernforbindelsen giver mulighed for i anlægsfasen. Lolland Erhvervshavne har skabt plads til turistmæssige og rekreative formål i bynære havneområder i begge havne.

Femernforbindelsen betyder øgede indtægtsmuligheder for Lolland Erhvervshavne i Rødbyhavn og Nakskov.

Rødby Trafikhavn spiller en rolle som servicehavn, og står med gode muligheder for at styrke denne funktion i forbindelse med anlæg af Femern Bælt forbindelsen. Rødbyhavn Trafikhavn har en unik beliggenhed ved tunnelementfabrikken og linjeføringen. De kommende år står Rødbyhavn Trafikhavn over for en markant udvikling med fokus på udvidelsen af det traditionelle havneerhverv samt havnerelaterede service- og kontorhverv.

Åbningen af forbindelsen ændrer forudsætninger for hele området i Rødbyhavn, bl.a. med placeringen til det nye rekreative forland. I lyset af forandringerne skal Rødbyhavns rolle som Trafikhavn gentænkes og muligheden for at skabe en oplevelseshavn. Lolland Kommune vil under anlægsfasen tage hul på overvejelsen om, hvad Rødbyhavn Trafikhavn på sigt skal udvikle sig til.

Nakskov Erhvervshavn har god forbindelse via rute 9 til Fyn og Jylland og i geografisk nærhed af den kommende Femernforbindelse og med havnenære erhvervsarealer. Lolland Kommune har investeret massivt i at sikre Nakskov Havns fremtidige position som erhvervshavn. I 2018

LOLLAND ERHVERVSHAVNE I NAKSKOV OG RØDBYHAVN

I Lolland Kommune er der to kommunalt ejede erhvervshavne i Rødbyhavn og Nakskov.

Nakskov Havn har med sin placering tæt på internationale sejlruiter i Langelandsbæltet en optimal beliggenhed med gode besejlingsforhold. I forbindelse med havnen er der et stort erhvervsområde, hvor nye virksomheder kan placeres.

Rødbyhavn Trafikhavn er en attraktiv og centralt placeret industri- og trafikhavn i centrum af den kommende Femern Bælt region. En perfekt beliggenhed for transport til lands og til vands.

Under byggeriet af Femernforbindelsen vil Lolland Erhvervshavne samarbejde med de operatører, der udfører opgaverne og fungere som ind- og udskibningshavne af råstoffer, materiel og mandskab. Det gælder ved etablering af arbejdshavn for tunnelbyggeriet ved Rødbyhavn og som servicehavn i de efterfølgende faser.

12.600 ?!

Fremrykkede anlægsinvesteringer, pakke 1, på godt og vel 1 mia. kr. Etablering af lokale veje, autoværn, cykelstier mv. og pumpestation. Arkæologiske udgravninger ved Rødbyhavn. Godkendelsesansøgning på 11.000 sider sendes til de tyske myndigheder.

11.000

1. høringsrunde i Tyskland med 3.100 indsigelser, kommentarer og spørgsmål.

Folketinget vedtager anlægsloven for Femernforbindelsen og projektet er miljøgodkendt i Danmark. EU støtter med 4,4 mia. kr.

Femern A/S afslutter opdateringen af ansøgningsmaterialet og indleverer den tyske bygge- og miljøtilladelse til tyske godkendelsesmyndigheder. Ansøgningen er nu udbygget til 14.000 sider.

2. høringsrunde i Tyskland giver 12.600 indsigelser, spørgsmål og kommentarer.

Femern A/S indgår betingede kontrakter med de to vindende konsortier på fire store tunnelkontrakter.

Kontrakterne dækker over udgravningen af tunnelrenden i Femern Bælt og opfyldning af landområder, anlæg af de midlertidige arbejdshavne ved Rødbyhavn og Puttgarden, opførelsen af tunnelementfabrikken, støbning og nedsænkning af elementerne på havbunden samt byggeriet af tunnelportaler, landanlæg og ramper på dansk og tysk side.

2013

2014

2015

2016

2016

besluttede byrådet at foretage anlægsinvesteringer for 57,1 mio. kr. I årene forud blev der investeret 27 mio. kr. Investeringerne omfatter en havneudvidelse med en ny sydhavnskaj og uddybning af sejlrenden. Kommunen har også opkøbt yderligere havnenære arealer til havnerelateret erhverv. Nakskov Havn er den havn, der ligger tættest på Femernforbindelsen, og er oplagt som service og reparationshavn under anlægsfasen.

Havneinvesteringerne flugter med målene i Lolland Erhvervshavne Strategi 2025. Strategien fokuserer især på at sikre infrastruktur og rammer for en fortsat udvikling af de to kommunale erhvervshavnes styrkepositioner og kerneforretninger, inden for bl.a. bulkvarer, projektgods og større konstruktioner.

Foto: Nakskov Fjord, Niels Erik Stegmann, Nakskov Fotografgruppe

Tysk høringsproces er afsluttet.

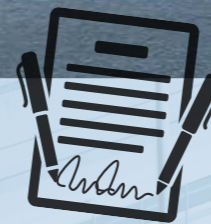

Beslutning om fremskudte anlægsinvesteringer, pakke 2 på 435 mio. kr. Arkæologiske undersøgelser, byggemodning af produktionsområdet i Rødbyhavn med dræning – tørholdelse af produktionsområdet, omlægning af hoveddrækanal mv., rydning af produktionsområdet.

Ultimo december 2018 er den tyske myndighedsgodkendelse klar til underskrift.

2017

2018

Ultimo januar underskrives myndighedsgodkendelse af de tyske myndigheder og klageadgang over tyske godkendelse.

Ultimo marts 2019 beslutter en enig forligskreds bag Femern Bælt forbindelsen at igangsætte anlægsarbejder på dansk side til en værdi af 5,8 mia. kr. I første omgang skal Femern A/S forhandle aftaler på plads med konsortierne om at starte de første dele af anlægsarbejdet. Arbejdet omfatter tunnelementfabrik og arbejdshavn ved Rødbyhavn, tunnelportal på Lolland, beboelses- og administrationsfaciliteter, bestilling af særligt marint udstyr og øvrige, mindre forberedende arbejder.

2019

5,8 mia. kr.

Foto: Banedanmark

INDSATSOMRÅDE 2: EN FORBEDRET INFRASTRUKTUR

UDBYGNING AF RINGSTED-FEMERN JERNBANEN

Mål: Lolland skal have en effektiv togbetjening, som er indrettet efter pendlingsmønstre og en optimal kobling til den øvrige infrastruktur.

Gode infrastrukturelle forbindelser er med til at koble Lolland med resten af Danmark. Det er enormt vigtigt at sikre gode lokale vilkår for at bo og bosætte sig, være turist, drive virksomhed og for at uddanne sig. Hurtige togforbindelser der forbinder landsdelene, udgør en vigtig forudsætning for et sammenhængende arbejdsmarked og for at skabe balance mellem landsdele.

Den opgraderede jernbane mellem Ringsted og Femern Bælt vil reducere rejsetiden mellem Lolland-Falster og Sjælland. Udbygningen af jernbanen med dobbeltspor og elektrificering vil give Lolland en forbedret kobling til den regionale infrastruktur. Med en fast forbindelse til Tyskland vil Lolland blive landfast med det europæiske kontinent, og rejsetiden bliver kort mellem Lolland og en række nordeuropæiske storbyer.

Den nye banestrækning mellem København og Femern Bælt forventes at frigive kapacitet til flere regionale togforbindelser på jernbanen mellem København og Rødby. Der forventes også flere internationale togforbindelser over Femernforbindelsen.

Allerede inden tunnelens åbning vil Lolland-Falster kunne høste frugten af den udbyggede jernbaneforbindelse. Togpassagerer vil i de kommende år opleve rejsetidsforbedringer på forbindelsen mellem Nykøbing Falster og København. Bl.a. i kraft af åbning af den nye bane mellem Ringsted og København, elektrificering af togene og åbning af den ny Storstrømsbro.

Den forbedrede infrastruktur – både mod nord til hovedstadsområdet og mod syd til Tyskland

- rummer muligheder for et større geografisk og mobilt arbejdsmarked og øget bosætning på Lolland.

Arbejdet med jernbaneopgraderingen vil i en periode medføre gener og udfordringer for pendlere og andre rejsende, der tager toget. Sporarbejdet på Ringsted-Femern banen betyder, at togtrafikken i en periode bliver indstillet og erstattet med togbusser. Det vil påvirke rejsende fra Lolland-Falster, der vil opleve en væsentlig forøget rejsetid. Lolland Kommune vil ved henvendelse til DSB og Banedanmark arbejde for den bedst mulige løsning for rejsende og pendlere.

DE VIDERE MILEPÆLE:

Den tyske forbundsforvaltningsdomstol i Leipzig behandler klager som følge af den tyske myndighedsgodkendelse. Forventet varighed af retssag cirka 2 år.

Forventet påbegyndelse af selve anlægsfasen på Femern-tunnelen på dansk side.

2019-

2020

Forventet afslutning af en retssag i Tyskland, samt påbegyndelse af anlægsarbejder på tysk side.

Anlægsfasen forventes at udgøre 8,5 år.

Femernforbindelsen forventes færdig.

2020/21

2028

EN NY TOGSTATION VED HOLEBY-RØDBY

Lolland Kommune har sikret, at der etableres en ny station syd for Holeby og øst for Rødby. Den nye station ventes at åbne senest i 2028, samtidig med Femernforbindelsen.

Lolland Kommune betragter den nye station som en strategisk satsning for bæredygtig transport og kollektiv trafik. Stationen åbner op for øget bosætning og forbedrede forhold til indpendling til Lolland. Den nye station bliver eneste stop på Lolland og sidste stop på Ringsted-Femern banen mod Tyskland.

Stationen ved Holeby og Rødby betyder, at gæster fra Nordtyskland får hurtig adgang til Lolland. Lolland Kommune vil i årene frem mod etablering varetage interessen i, at stationen får en karakter, så det kan modtage det togmateriel, der kommer til at betjene den fuldt udbyggede forbindelse mellem København og Hamborg, og at stationsområdet har god kapacitet til rejsende og pendlere.

Lolland Kommune har en forventning om, at etableringen af den nye station og banelinje koordineres med den øvrige byggestart på Fe-

mernforbindelsen, og at en ny station står klar til brug samtidig med tunnelen. Samlet set vil stationsprojektet medvirke til en hurtig og effektiv forbindelse mellem Sydhavsøerne og hovedstadsområdet.

Området Rødby, Rødbyhavn og Holeby er allerede udpeget som et udviklingsområde i kommuneplanen. Udviklingsområdet udgør nærområdet omkring den faste forbindelse og den nye station øst for Rødby og syd for Holeby, her arbejdes der med muligheder for bosætning, erhverv, turisme, skov- og natur mv.

Lolland Kommune forventer en effektiv og regelmæssig togbetjening af stationen på Lolland. Det har høj prioritet at sikre, at togene stopper ved den nye station, og at køreplanen følger pendlingsmønstre. Stationen skal naturligvis have en god kobling til den øvrige infrastruktur. Også en regelmæssig og effektiv busbetjening til og fra stationen og gode vej- og parkeringsforhold til stationsområdet er væsentlig. Der skal sikres gode transportforhold for brugere af stationen, hvad enten de kommer frem til fods, cykel eller i bil.

OPGRADERING AF RUTE 9 OG FREMSKUDT FÆRGEHAVN VED SPODSBJERG-TÅRS

Mål: Lolland Kommune vil arbejde målrettet efter, at rute 9 får et løft og bliver ændret til en motortrafikvej, understøttet af et fremskudt færgeleje ved Tårs bliver en realitet.

Lolland har gennem flere år haft et tæt samarbejde med Guldborgsund, Langeland og Svendborg kommuner om en opgradering af landevejen Rute 9 mellem Nykøbing F. og Svendborg. En fremskudt færgehavn ved Tårs vil betyde, at færgeoverfarten Spodsbjerg-Tårs vil blive mindsket fra 45 minutter til 22 minutter.

En ny færgehavn vil også betyde, at Fyn og Lolland-Falster rykker tættere sammen, og i højere grad udgør et samlet erhvervs- og arbejdsmarked i stedet for to landsdele med "endestation" på henholdsvis Langeland og Vestlolland.

Det må forventes, at en forkortet rejsetid over Langelandsbæltet vil udvide kundegrundlaget for Femernforbindelsen. Og omvendt, at der kommer flere kunder til overfarten Spods-

bjerg-Tårs, når den faste forbindelse på Femern Bælt står færdig.

En opdateret rute 9 vil medvirke til at opnå fuld effekt af Femernforbindelsen. Styrkelsen af rute 9 vil betyde et stærkere alternativ til Storbæltbroen og dermed sikkerhed for den nationale transport på tværs af Danmark. En opgradering af rute 9 vil få positive effekter både i nærområdet, i Sjællands- og Fynsregionen og på landsplan. Ifølge tænketankens Krakas analyse notat fra 2018 om infrastrukturprojekter vil en opgradering af Rute 9 på Lollandssiden, kunne gennemføres med en anlægsinvestering på 0,8 mia. kr.

LOLLAND FALSTER AIRPORT

Nord for Rødby ved Holeby ligger Lolland Falster Airport, som er den eneste internationale lufthavn syd for Roskilde.

Flyvepladsen er fælleskommunal og ejes sammen med Guldborgsund Kommune. Den er cen-

tralt beliggende tæt på motorvejen til København og kun 10 kilometer fra den kommende Femern forbindelse. Med Femern byggeriet får flyvepladsen nye indtjeningsmuligheder, idet flyvepladsen er egnet til erhvervsflyvninger, herunder flyvninger med mindre propel- og jettfly og helikoptere, og er dermed et godt udgangspunkt for erhvervstransporter med personel og materiel i forbindelse med anlægsarbejdet.

Foto: Ingrid Riis

INDSATSOMRÅDE 3: FLERE I ARBEJDE

Mål: Lolland Kommune arbejder målrettet på, at konsortierne anvender Jobcenter Lolland, når der skal rekrutteres arbejdskraft til Femern projektet. Lolland Kommune vil udnytte potentialet for at opkvalificerede arbejdsstyrken på Lolland og få ledige og unge i job.

BEHOV FOR KVALIFICERET ARBEJDSKRAFT

Arbejdskraft med de rigtige kompetencer er på landsplan et af de store erhvervs- og beskæftigelsesmæssige udfordringer i øjeblikket. Lokale virksomheder på Lolland oplever også manglen på kvalificeret arbejdskraft.

Omtrent hver tredje virksomhed i Lolland Kommuner har oplevet vanskeligheder med at re-

kruttere kvalificeret arbejdskraft. Der opleves udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft inden for alle brancher, men lokalt er udfordringen særligt udbredt inden for bygge og anlæg, men også inden for andre store brancher med mange ansatte såsom handel, transport, hotel og restauration samt inden for produktion og industri. Særligt faglærte, men også kvalificerede ufaglærte og højtuddannede er en mangelvare.

Behovet for kvalificeret arbejdskraft på Lolland ventes at vokse under Femern projektet. Et strategisk indsatsområde er derfor at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til lokale virksomheder og Femern byggeriet, og at opkvalificere ledige i Lolland Kommune, så de kan indgå i arbejdsstyrken.

Rekrutteringsudfordringen skal løftes via en fokuseret rekrutteringsindsats og tværkommunale samarbejdsprojekter.

TUSINDVIS AF NYE ARBEJDSPLADSER

Opførelsen af Femernforbindelsen skaber tusindvis af nye arbejdspladser i området. 5.000-6.000 nye arbejdspladser forventes at blive skabt i anlægsfasen, heraf 2.500 jobs direkte med tunnelbyggeriet. Projektet vil betyde efterspørgsel på struktører, der arbejder med jord og beton og arbejdskraft med andre kompetencer. Bl.a. kvalificeret arbejdskraft inden for bygge- og anlæg og støttefunktioner såsom administration og kontor.

Byggeriet vil medføre et øget beskæftigelsesniveau frem til 2028. Efterspørgslen på arbejdskraft til Femern projektet vil

være uafhængig af økonomiske konjunkturer i samfundet.

Lolland Kommune har dermed en enestående mulighed for at få bragt ledige jobparate i beskæftigelse. På den anden side vil det også blive en stor udfordring at skaffe alt den arbejdskraft, som der bliver behov for. Lokale virksomheder kan få udfordringer med at få al den arbejdskraft, de får behov for.

LEDIGE OG UNGE I JOB OG OPKVALIFICERING AF ARBEJDSSTYRKE

Opførelsen af Femernforbindelsen vil påvirke og stille store krav til kommunens, lokale virksomheders og arbejdskraftreservens ressourcer. Samtidig er der tale om en stor mulighed for at styrke kompetenceniveauet lokalt og få ledige i job. Det gælder både ledige, unge og ufaglærte, der kan få en læreplads på projektet.

På beskæftigelsesområdet vil Lolland Kommune fortsætte Investeringsstrategien fra 2016. Strategien har som mål at skaffe tilstrækkelig arbejdskraft ved at gøre kommunens borgere

på kanten og uden for arbejdsmarkedet jobparate.

Byggeriet af Femernforbindelsen giver ekstraordinær aktivitet og kræver stor arbejdskraft, men når byggeperioden er slut forsvinder mange arbejdspladser på én gang. Derfor er der behov for langsigtet planlægning og strategiske investeringer i erhvervs- og turismeudvikling for at opretholde job og beskæftigelse i området, også når Femernforbindelsen åbner.

BOSÆTNING PÅ LOLLAND – TILTRÆKNING, MODTAGELSE OG FASTHOLDELSE

Mål: Lolland Kommune vil have fokus på fysisk udvikling og at synliggøre Lolland som et godt sted at bo, leve og gøre karriere med henblik på at tiltrække og fastholde borgere til Lolland.

I gennemsnit forventes der at blive 5.000-6.000 nye job direkte og indirekte med opførelsen af Femern tunellen. Femern projektet vil tiltrække arbejdskraft af specialister og bygge- og anlægsarbejdere fra Danmark, Europa, men også fra hele verden. Det forventes, at en stor del af Femern arbejderne indkvarteres i en camp i tilknytning til byggepladsen i Rødbyhavn. Der vil også blive behov for udlejningsboliger i nærområdet.

Lolland Kommunes bosætningsindsats synliggør allerede i dag Lolland som et godt sted at bo og arbejde. Med Femern projektet ventes efterspørgslen på arbejdskraft at stige kraftigt. Det giver grundlag for et øget fokus på at markedsføre Lolland som karrieredestination med mange jobmuligheder, ikke kun med byggeriet af Femernforbindelsen, men også i lokale virksomheder.

De mærkbart forbedrede trafikforbindelser gør Lolland til et attraktivt område at bosætte sig. Der er potentiale for, at tilstrømningen af tilflyttere kan øges væsentligt.

Lolland skal være et attraktivt sted at bosætte sig for udenlandske arbejdstagere, også for dem der tager deres familier med. Lokale virksomheder rekrutterer allerede i dag internationalt. Med Femern byggeriet kommer endnu flere udenlandske arbejdstagere til Lolland.

Der er således god grund til at understøtte fastholdelsen af udenlandske arbejdstagere. Som led i bosætnings- og rekrutteringsindsats rettet mod international rekruttering, vil Lolland Kommune få undersøgt og belyst grundlag, efterspørgsel og rammer for at etablere en international skole på Lolland.

Foto: Ingrid Riis

UDPLUK AF REKRUTTERINGSINDSATSER

Rekrutteringsservice Sjælland. Jobcenter Lolland er en aktiv medspiller og hjælper lokale virksomheder med at finde den arbejdskraft, de har behov for. Søgningen af ledige kandidater til job sker, foruden Lolland Kommune, også på arbejdsmarkeder i nabokommunerne Guldborgsund og Vordingborg Kommuner. I Jobcentrets Rekrutteringsservice Sjælland (forkortet JRS) samarbejder 17 jobcentre om at søge og matche ledige med virksomheder. Samarbejdet sikrer virksomhedsservice på tværs af kommunegrænser. Under opførelsen af Femernforbindelsen vil Jobcentrets Rekrutteringsservice Sjælland blive et centralt samarbejde for opgaven med at skaffe al den arbejdskraft, som både lokale virksomheder og Femern projektet forventes at komme til at efterspørge.

Vækstprogrammet Lolland, Guldborgsund, Vordingborg. I 2016 udpegede Erhvervsministeriet Lolland, Guldborgsund og Vordingborg kommuner til en særlig målrettet erhvervsindsats. Det resulterede i Vækstprogrammet og et partnerskab bestående af de tre kommuner, Vordingborg Erhverv og Business Lolland-Falster samt en række andre aktører inden for uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsområdet. Formålet med Vækstprogrammet er at udvikle tiltag, der skal bidrage med at løse arbejdskraftmanglen på Lolland-Falster og Sydsjælland.

FEMERN AGENCY

Femern Agency er et samarbejdsprojekt mellem Lolland Kommune og andre relevante myndigheder og aktører. Formålet er at lave én samlet myndighedsindgang for dansk og udenlandsk arbejdskraft, der kommer til Lolland og Falster for at arbejde med eller omkring anlæg af Femernforbindelsen. Myndighedssamarbejdet er centralt for at understøtte en smidig proces for modtagelse af navnlig udenlandsk arbejdskraft og lette papirgangen.

Femern Agency forventes at samle alle relevante samarbejdspartnere under ét tag. En slags fremskudt forpost for øvrige relevante myndigheder, bl.a. SKAT, SIRI, Arbejdstilsynet m.fl. Et samarbejde med International Citizens Service i København om borgerserviceopgaver med tildeling af CPR-nummer og udstedelse af sundhedskort skal sikre en smidig og effektiv sagsbehandling og samtidig give mulighed for råd og vejledning om andre spørgsmål i forbindelse med indrejse til Danmark som udenlandsk arbejdstager.

Foto: Colourbox

BOLIGER TIL FEMERN-ARBEJDERE

Femern byggeriet betyder, at der kommer mange nye borgere til Rødbyhavn. Størsteparten kommer til at bo i beboelsesfaciliteter tæt på byggeplads og tunnelementfabrikken. Nogle Femern arbejdere forventes også at efterspørge udlejningsboliger. Den midlertidige bosætning afledt af Femern byggeriet forventes at blive mærkbar i Lolland Kommune. Der forventes også efterspørgsel på boliger til arbejdere på Femern byggeriet, som ikke skal bo i beboelsesfaciliteten.

Den øgede aktivitet og bosætning vil også skabe forandringer og tiltrække investeringer i Rødbyhavn. Lolland Kommune vil så vidt muligt påvirke denne udvikling, sådan at investeringer får et langsigtet og blivende sigte med det formål, at forandringer kommer lokalsamfundet til gavn, også efter åbning af Femernforbindelsen.

Foto: Ingrid Riis

NABO TIL PRODUKTIONSOMRÅDET VED RØDBYHAVN

Opførelsen af tunnelen betyder også, at naboer og de nære omgivelser omkring produktions- og byggepladsen i Rødbyhavn bliver udfordret af støj og gener i anlægsfasen.

En elementfabrik øst for Rødbyhavn skal producere tunnelelementerne til sænketunnelen. Elementfabrikken bliver en stor arbejdsplads, der forventes at give op til 2.500 arbejdspladser årligt i ca. 8½ år, og produktionen vil foregå døgnet rundt. I byggeperioden vil der være en del tung transport og lastbiltransport til og fra fabrikken. Der anlægges en vej fra Jøncksvej til havnen i Rødbyhavn. Vejen vil aflaste Havnegade, mens anlæg af produktionshavnen for tunnelelementerne står på, men den nye vejforbindelse vil også i fremtiden styrke infrastrukturen til og fra Rødbyhavn Trafikhavn.

I tilknytning til tunnelfabrikken etableres der en ny midlertidig produktionshavn. En stor del af råmaterialerne til produktionen forventes at blive leveret af søvejen. Nær fabrikken bliver der opført et boligområde i form af en camp til størstedelen af de mange tunnelarbejdere.

Et infrastrukturprojekt af den kaliber som Femernforbindelsen har, betyder, at der er behov for, at bygherre og konsortier tager særlige hensyn til naboer og det nære bysamfund. Vilklårene for støjgener er beskrevet i den VVM-redegørelse, som der ligger til grund for Femern projektet.

Bygherre har fokus på et godt forhold for naboerne. Byggepladsen ved Rødbyhavn indrettes med støjvolde med støjdæmpende effekt for naboer og omgivelser. Nye adgangsveje og cykelstier i området skal sikre fremkommeligheden for bilister, cyklister og gående rundt om byggepladsen.

Lolland Kommune skal som myndighed på miljøområdet føre tilsyn med at regler og forskrifter, som kommunen er ansvarlig for, bliver efterlevet. I tilknytning til tunnelfabrikken etableres der en ny midlertidig produktionshavn. En stor del af råmaterialerne til produktionen forventes at blive leveret af søvejen. Nær fabrikken bliver der opført et boligområde i form af en camp til størstedelen af de mange tunnelarbejdere.

INDSATSOMRÅDE 4: LOLLAND SOM TURISMEDESTINATION

Mål: Lolland Kommune skal være et attraktivt turistecentrum for primært tyske, danske og nordiske turister, men også internationale turister.

På den tyske side af bæltet er turisme et stort forretningsområde med næsten 8,6 mio. overnattende turister i 2018 i Slesvig-Holsten, som er Tysklands nordligste delstat. Det er åbenbart, at Lolland med en direkte og hurtig forbindelse til Tyskland åbner helt nye muligheder for at tiltrække flere tyske og andre internationale turister til Lolland, men også til Falster og Sydsjælland.

Lolland skal udvikle sig til et attraktivt turistområde og arbejde videre med de stedbundne kvaliteter og eksisterende attraktioner, som Lolland har at byde på. Stigende overnatningstal på Lolland og Falster og potentialet i den kommende Femernforbindelse gør turismeudvikling til et vigtigt strategisk indsatsområde.

Det nye forland ved Rødbyhavn skal være med til at trække flere turister til Lolland. Forlandet vil indeholde nye naturområder og en lagune, hvor man trygt kan dyrke vandsportsaktiviteter og andre kystnære aktiviteter. Den overordnede plan for forlandet er på plads. De kommende år vil der blive taget stilling til den nærmere udformning og udvikling af forlandet og hvilke bebyggelse/turismefaciliteter, man vil skabe mulighed for.

Lolland Kommune anvender den kommunale planlægning i målet om at forbedre vilkårene for øget turisme, bl.a. ved udpegning af kulturmiljøer og videreudvikling af sommerhusområder.

LOLLAND HAR VOKSEVÆRK: FORLANDET. ET HELT NYT TURISMEOMRÅDE

- Ved udgravningen af Femern Bælt skal der fjernes 15 mio. kubikmeter jord, sand og sten fra havbunden
- Det udgravede materiale bliver til 330 hektar nye landområder på kysten ud for Rødbyhavn, kaldet forlandet.
- Området vest for den nuværende færgenhavn ved Rødbyhavn bliver til primært rekreative områder med tre nye strande til glæde for turister og badegæster.
- Øst for Femern-tunnelen bliver de nye arealer til et stort naturområde.
- Forlandet mere end 5 gange større end Amager Strandpark, eller hvad der svarer til omkring 600 fodboldbaner. Det nye forland bliver en sammenhængende kystnatur, der strækker sig 22 km fra Bredfjed vest for Femern tunnelen til Errindlev havn øst for tunnelen.

Foto: Henning Nørgaard Pedersen. Nakskov Fotogruppe

INDSATSOMRÅDE 5: GRÆNSEREGIONALT SAMARBEJDE OG INTEGRATION - KULTURLIV

Mål: Lolland bidrager via samarbejder til en styrket udveksling af kultur og opbygning af relationer på tværs af bæltet med vægt på den nære grænseregion.

Femernforbindelsen indeholder en vision om at binde Danmark og Tyskland bedre sammen geografisk med en forbedret infrastruktur, øget samhandel og vækst. Men idéen om en fast forbindelse indeholder også en vision om at knytte kulturelle bånd og få en stærkere dansk-tysk relation.

Femernforbindelsen kommer både i fysisk og psykologisk forstand til at forkorte afstanden mellem Lolland og Femern, mellem Sjælland og Nordtyskland og mellem storbyerne Hamborg og København. Lolland bliver sammen med Falster, Møn og Sjælland en del af en ny dansk-tysk grænseregion.

En integreret grænseregion kræver også, at der sker kulturel udveksling mellem Tyskland og Danmark. Nye kulturelle aktiviteter på tværs af bæltet kan være med til at bryde barrierer og skabe fundamentet for, at en ny Femern Bælt region vokser frem.

GRÆNSEREGIONALE SAMARBEJDER

Femern Belt Development. Femern Belt Development er en fond, der arbejder med strategisk og praktisk udviklingsopgaver og kommunikation om Femernforbindelsen. Femern Belt Development har til formål at sikre, at Region Sjællands borgere og virksomheder får det størst mulige udbytte af den faste forbindelse før, under og efter anlægsfasen.

Fonden koordinerer og løser opgaver med interessevaretagelsen i en forbedret infrastruktur og transport, medvirker til at udvikle erhvervsliv og arbejdsmarked. Fonden har også til rolle at understøtte fremkomsten af en Femern Bælt region. Fonden er samtidig drivkraften i integrationsarbejdet i den dansk-tyske Femern Bælt region. Medlemmerne i Femern Belt Development er Lolland, Guldborgsund, Vordingborg, Næstved, Faxe, Stevns, Køge, Slagelse, Svendborg og Langeland Kommuner, Region Sjælland, Dansk Industri og LO.

Lolland Kommune og Femern Belt Development har et tæt samarbejde, og er de primære aktører i forhold til tværgående aktiviteter og samarbejder mellem kommuner, institutioner, virksomheder mv.

Femern Belt Komitéen. Femern Belt Komitéen er et dansk-tysk samarbejde i Femern Belt regionen. Komitéen understøtter udviklingen af en konkurrencedygtig og velintegreret region.

Foto: Femern Bælt

IMPLEMENTERING AF FEMERN STRATEGIEN, ORGANISERING OG STYRING

Femern Strategien indeholder mål inden for både turisme, bosætning, beskæftigelse, uddannelse, by- og boligudvikling mv. Strategiens mange aspekter betyder, at målene har snitflader til flere politiske udvalg og fagforvaltninger.

De væsentligste politiske udvalg er Økonomiudvalget, Teknisk udvalg og Social- og Arbejdsmarkedsudvalget.

I det omfang, at Femern Strategien skal opdateres, tilpasses eller ændres, vedtages dette af Økonomiudvalget og Byrådet.

Økonomiudvalget er ansvarlig for den løbende koordinering og implementering af Femern Strategien. Økonomiudvalget får alle relevante sager med reference til Femern Strategien til behandling via indstilling fra Direktionen.

Direktionen er ansvarlig for den administrative styring og koordinering af Femern Strategien. En handleplan danner udgangspunkt for udmøntning af strategien.

Foto: Ingrid Riis

FEMERN BÆLT REGIONEN

Femern Bælt forbinder Tyskland og Danmark. Siden 2000 har Øresundsbroen forbundet Danmark og Sverige. Med Femern Bælt tunnelen vokser Øresundsregionen og Femern Bælt regionen sammen. Det giver nye muligheder for at samle hele regionens styrker både inden for arbejdsmarked, erhverv, uddannelse, kultur og turisme.

Femern Bælt regionen er et begreb, der anvendes om den grænseoverskridende erhvervs og vækstregion, som der forventes vil opstå i kraft af den styrkede infrastruktur mellem Tyskland og Skandinavien. Femern Bælt regionens geografi strækker sig fra Malmø, København og Hamborg.

En lang række organisationer arbejder allerede i dag med projekter, der har sigter på skabelsen af en ny Femern Bælt region. Bl.a. Femern Bælt Komitéen, Femern Belt Development, Fehmarnbelt Business Council (FBBC), STRING og Greater Copenhagen.

Som eksempler på grænseregionale projekter, opstået i lyset af den kommende faste Femernforbindelse kan nævnes:

- Turistorganisationerne Ostsee-Holstein-Tourismus og det nye destinationselskab Visit Lolland-Falster ønsker at positionere sig som en fælles "Destination Femern Bælt" og tiltrække flere gæster til regionen.
- Arbejds Agentur Lübeck og Lolland Jobcenter vil udbygge arbejdsformidlingen hen over Femern Bælt.
- Den danske erhvervsskole CELF arbejder med udveksling af elever.

FAKTA OM FEMERNFORBINDELSEN

Den faste forbindelse mellem Rødbyhavn på Lolland og Puttgarden på den tyske ø Femern bliver cirka 18 kilometer lang.

Der er tale om en sænketunnel af beton, der vil bestå af ét servicerør og fire trafikrør: To rør til en tosporet motorvej og to andre rør med hver ét jernbanespor.

Forbindelsen bliver verdens længste tunnel for både biler og tog.

Transporttiden bliver 10 minutter i bil og 7 minutter i tog for at komme igennem tunnelen.

Lolland bliver produktionssted for tunnelelementer.

Tunnelelementfabrik og arbejdshavn placeres i Rødbyhavn.

Tunnelelementfabrikken kommer til at fylde 420 fodboldbaner.

Der skal bygges 79 tunnelelementer i armeret beton, som hver vejer 70.000 tons samt 10 specialelementer.

Op til 10 meter høje jordvolde omkring produktionsanlægget skal give en støjdæmpende effekt mod omgivelserne.

Produktionsanlægget ventes at give op til 2.500 arbejdspladser årligt i byggeperioden.

Femern projektet forventes at skabe op mod 5.000-6.000 arbejdspladser, heraf 2.500 arbejdspladser direkte med byggeriet.

Tunnelbyggeriet begynder efter planen i 2020 og skal være færdigt i 2028. Forventet byggeperiode er 8,5 år.

Prisen anslås til 52,6 milliarder kroner og tilbagebetalingstiden cirka 36 år.

Betalingen for forbindelsen bliver brugerfinansieret efter samme model som Øresunds- og Storebæltsbroen.⁴

HVEM BYGGER FEMERNFORBINDELSEN?

Femern A/S er bygherre på opførelsen af Femernforbindelsen. Femern A/S har udpeget de entreprenører, der skal bygge Femern Bælt tunnelen. Feltet af entreprenører er internationalt sammensat.

Femern A/S har indgået betingede kontrakter med de to konsortier, Femern Link Contractors og Fehmarn Belt Contractors. Kontrakterne omfatter udgravningen af tunnelrenden i Femern Bælt og opfyldning af landområder, anlæg af de midlertidige arbejdshavne ved Rødbyhavn og Puttgarden, opførelsen af tunnelelementfabrikken, støbning og nedsænkning af elementerne på havbunden, byggeriet af tunnelportaler samt ramper og landanlæg på dansk og tysk side.

De skal bygge sænketunnelen og tunnelelementfabrikken

Konsortium: Femern Link Contractors (FLC)

Entreprenører: VINCI Construction Grands Projets S.A.S. (Frankrig), Per Aarsleff A/S (Danmark), Wayss & Freytag Ingenieurbau AG (Tyskland), Max Bögl Stiftung & Co. KG (Tyskland), CFE SA (Belgien), Solétance-Bachy International S.A.S. (Frankrig), BAM Infra B.V. (Holland), BAM International B.V. (Holland). Underentreprenør: Dredging International N.V. (Belgien). Rådgiver: COWI A/S (Danmark)

De skal bygge portaler, ramper og landanlæg

Konsortium: Femern Link Contractors (FLC)

Entreprenører: Per Aarsleff A/S (Danmark), VINCI Construction Grands Projets S.A.S. (Frankrig), Wayss & Freytag Ingenieurbau AG (Tyskland), Max Bögl Stiftung & Co. KG (Tyskland), CFE SA (Belgien), Solétance-Bachy International S.A.S. (Frankrig), BAM Infra B.V. (Holland), BAM International B.V. (Holland). Rådgiver: COWI A/S (Danmark)

De skal stå for grave- og indbygningsarbejder og produktionshavn

Konsortium: Fehmarn Belt Contractors (FBC)

Entreprenører: Boskalis International B.V. (Holland), HOCHTIEF Solutions AG (Tyskland), Ed. Züblin AG (Tyskland), Van Oord Dredging and Marine Contractors B.V. (Holland)⁵

Foto: Ingrid Riis

KILDER

- 1 www.femern.info/da/news/opgradering-af-femern-landanlaeg-paa-rette-spor
- 2 ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/news/2015-07-31-cef-investment-plan_en
- 3 Femern A/S hjemmeside. Oplysninger findes her <https://femern.com/da/Construction-work/Production-site-at-Rodbyhavn/New-recreational-coastal-areas-to-evolve>
- 4 Femern A/S
- 5 Femern A/S hjemmeside. Oplysninger findes her <https://www.femern.info/da/news/de-skal-bygge-femern-baelt-tunnelen>
- 6 Lolland Erhvervshavne, Strategi 2025.
- 7 Analyse fra Kraka, september 2018: Danske investeringer i infrastruktur kan og bør prioriteres bedre. Findes på www.danskbyggeri.dk/media/35144/notat-om-infrastrukturprojekter.pdf
- 8 Oxford Researchs kortlægning af behovet for kvalificeret arbejdskraft, 2018
- 9 Femern A/S hjemmeside: <https://femern.com/da/Construction-work/Production-site-at-Rodbyhavn>

De langsigtede mål er, at

1

Lolland er et attraktivt sted at flytte sin virksomhed hen for både danske og internationale virksomheder.

2

Lolland er et attraktivt turismecentrum for primært tyske, danske og nordiske turister, men også internationale turister.

3

Lolland har en infrastruktur med direkte forbindelse til Tyskland, effektiv togbetjening, vejforbindelser og hurtig færgedrift til Fyn og forbindelse videre til Jylland.

4

Lolland er et attraktivt område at bosætte sig i med et stort arbejdsmarked, dynamisk boligmarked og gode rammer for at leve det gode liv.

5

Lolland er som grænseregion begunstiget med samhandel, vækst og udveksling af kultur, uddannelse og arbejdskraft.

www.lolland.dk/erhverv/femernforbindelsen
Femern A/S - femern.com
Femern Belt Development - www.femern.info

www.lolland.dk
Telefon: 54 67 67 67
Mail: lolland@lolland.dk

GREATER
CoPENHAGEN

 lollandkommune